

Злобници би рекли да ниједан филм који је снимио није донео Емиру Кустурици оволико подршке, честитки и поздрава из Србије, колико његов недавни сукоб са Александром Станковићем, водитељем емисије "Недељом у 2" на Хрватској радио-телевизији. И не би много погрешили.

Кустуричини филмови, наиме, ретко када су били по укусу српске публике, која је овом режисеру свашта умела да замера: од тога да нас представља целом свету "као Цигане" (најчешћа реакција српских националиста), па до тога да својим делима правда злочиначку политику београдског режима (преовлађујућа оцена другосрбијанских мундијалиста). Али, зато су његови политички ставови и друштвени коментари углавном наилазили на масовно одобравање (не рачунајући другосрбијанске мундијалисте, који га не воле ни у "ванфилмском" издању). Ипак, не памти се када је чувени режисер добио толико "Мајсторе, свака част" порука као прошле недеље, када је у 22. минуту разговора прекинуо интервју и избацио Станковића и екипу из Дрвенграда.

Инцидент је избио када је Александар Станковић поставио Кустурици, који га је угостио у својој кући, низ питања везаних за испијање вискија са Слободаном Милошевићем и подржавање Караџића. У ствари, према каснијој изјави Кустурице, Станковић га ништа друго није ни питао, већ је од почетка разговора потенцирао искључиво Емирове везе са српским режимом из деведесетих. Двоструки добитник канске "Златне палме" је, видно изнервиран, у једном тренутку скинуо микрофон и наредио екипи ХРТ-а да напусти његово имање, што су ови, после жестоке свађе, и урадили, али – без снимака. Станковић је касније оптужио Кустурицу да им је одузео материјал, док је Кустурица шеретски узвратио да су Станковић и његове колеге "у журби заборавили снимке".

Вест да је најпровокативнији водитељ ХРТ-а отеран са Мокре Горе била је ударна у свим српским медијима, а овдашњи интернет корисници (чије је реакције најлакше уочити, због коментара које остављају), у великој већини дали су за право Кустурици. Било је, очекивано, и оних који су се стидели због тога што је у њиховој земљи једном "сјајном новинару" на такав начин онемогућено да ради свој посао, али упадљиво мање него у неким ранијим случајевима када су осећали срамоту због државе у којој живе (рецимо, поводом убиства Бриса Татона). Све у свему, надмоћна већина еуфорично је честитала Емиру Кустурици што не пристаје да прича о српским злочинима, док се мањина над истом том чињеницом згражавала. Што ће рећи, из целе ове епизоде памтиће се да један Србин (Кустурица) није хтео са једним Хрватом (Станковић) да прича о недавној, крвавој прошлости.

Колико је то погрешан утисак, може се видети по снимку емисије "Телеринг" на сарајевској телевизији ОБН, емитованој 25. октобра ове године. Водитељ "Телеринга" Мато Ђаковић интервјуисао је том приликом управо Кустурицу, такође у његовом Дрвенграду и то – постављајући му иста питања. Зашто је пио виски са Слободаном Милошевићем; како се осећао док је "Караџић гранатирао Сарајево"; зашто велича Караџића и Младића; како је и зашто одлучио да буде Србин... Све су то теме које је Ђаковић отварао у разговору са чувеним режисером, а на која је овај врло речито одговарао!

Шта се то променило у Кустурици па је, само две недеље касније и у врло сличном разговору, изгубио стрпљење и отказао гостопримство страном новинару, могао би неко да се запита. А у ствари, ништа се није променило у Кустурици. Нити у темама. Променио му се само саговорник: уместо пристојног, васпитаног и умереног Ђаковића, прошле седмице наспрам Емира Кустурице седео је надобудни Станковић, већ годинама најангажованији промотер званичне хрватске верзије ратних сукоба на простору СФРЈ.

Наиме, Александар Станковић је сваком свом госту из Србије, па и Црне Горе, наметао кривицу за злочине које је у оружаним сукобима деведесетих починила српска страна. При том, без спремности да се у његовим емисијама на исти начин разговара и о злочинима хрватских формација над Србима. Свакоме ко релативно редовно прати његове емисије, одавно је јасно да Станковић, неспорно вешт и енергичан у расправама, на један начин дочекује политичаре, глумце, музичаре и писце из Загреба, Сплита или Сарајева, а на сасвим други њихове колеге из Београда или Бања Луке.

За разлику од многих других Станковићевих гостију, Емир Кустурица то није желео да трпи. Није му, дакле, сметала тема коју је Станковић наметао: већ ју је био прошао са Ђаковићем, није имао разлога да је избегава у разговору са Станковићем. Овде му је засметала агресивна "истина" коју хрватски водитељ неуморно промовише, а у којој је, рецимо, Слободан Милошевић изједначен са Адолфом Хитлером. Засметало му је што је то прерасло у разговор у којем једна страна (Станковић) може само да добије, а друга (Кустурица) само да изгуби. Ма колико поштовао новинарску смелост и професионалну радозналост, Кустурица није имао ниједан једини разлог да у таквом разговору учествује у својој кући. Поготово што је недавно, у "Телерингу", доказао да му расправа о најосетљивијим темама нимало није страна, Кустурица је одлучио да не дозволи човеку којег је угостио да га малтретира.

Можда више него икада раније, Емир Кустурица нашао се у том интервјуу у истој оној ситуацији у којој се налази Србија, земља коју је одабрао за своју домовину. И Србија, попут Кустурице, свако мало мора да појашњава због чега је пила виски са Милошевићем и зашто је певала Радовану Караџићу, али и даље јој не верују да је спремна да се "суочи са прошлошћу". Разлика је "само" у томе што Србија, односно њена власт, још није изгубила стрпљење и својим надобудним саговорницима (Месићу, Силајџићу, Ђукановићу, Кацину...), који немају ништа више стила и васпитања него Александар Станковић, ускратила гостопримство.

А да ли би и држава Србија, попут Кустурице, једном могла да прекине "разговор" у којем је за њу резервисана улога негативца? Можда и би, судећи по епилогу Кустуричиног случаја – Александар Станковић је протеклих дана, по повратку са Мокре Горе у Загреб, претио славном режисеру да ће свеједно пустити неки материјал из Дрвенграда који је ваљда кришом снимио, али је његова емисија ипак протекла без икаквог призора његове свађе са Кустурицом.